

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Casus xvij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

De questiōibus impertinētibz

quia est ita p̄suetum. Consuetudo autē est
ius moribz instituti. di. j. p̄suetudo. Imo
aliqui p̄iudicat legi. extra eodē. c. vlti. So
lutio Nulla p̄suetudo p̄tra naturalē eq̄ta
tē potest esse iusta fm̄ sc̄m̄ Tho. Quarto
Quia aliquādo creditor facit expensas in
exigendo. ergo videt q̄ liceat ei v̄dere ali
quid plus ad reficiendū suū interesse: ma
xime cum hac intentiōe vt nibz plus acci
piat si tēpore statuto debitor soluerit. So
lu. Hoc est laque⁹ diaboli. quia esto q̄ ta
lem habeas intētiōez mō: potes mutari
z potes obliuisci iustū p̄ciū z potes mori
z paup̄ remaneret in tuo libro apotheca
tus. Et p̄terea difficile est pecuniā obla
tam remittere. Si ḡ facis expētas: bñ est
ius vt tibi facias p̄ illud recōpensationez
fieri. Luce p̄clusiones.

Prima. Quicumq̄ sciēter vendit vltra
iustum p̄cium notabiliter: mōtāliter pec
cat: z est usurari⁹ ex fine. z si non ex forma
si vendat ad tempus: excipiendo tamen:
vt infra.

Secūda. Si vr̄sura ē emere minori p̄
cio q̄ soluit nūc res q̄ habebit i postez: z
mortale si fiat i re notabili

Tertia. Quādo v̄ditor ḡa emprozis
v̄dit qd̄ suare volebat in aliō tps̄ in q̄ p̄
babili. i. fm̄ cōse prudentū iudiciū extima
tur p̄ valituz. licz em̄ v̄dere tantū p̄
q̄ntū p̄ extimat valituz.

Quarta. Si autē non intēdebat ser
uare: vel creditur q̄ nō plus valebit non
licet.

Quinta. Licet emprozi soluere nūc mi
nori p̄cio q̄ credit res min⁹ valitura tpe
q̄ reddetur

Sexta. Licz tibi vendere rem tuā hac
lege q̄ quādo volueris pones p̄cium. quo
posito nō vltra cōscēdes etiā p̄cio p̄scen
dente: nec eo descendente descēdes. ita ra
men q̄ p̄cium ponat. nō qd̄ sit p̄teritum:
sed qd̄ currat quādo ponet. z ita q̄ rē intē
debas seruare donec occurreret p̄ciū tibi
placens.

Septima. Similiter licet vendere sub
hac lege q̄ detur tibi commune p̄cium
quod cōmunitē curret tali die si seruare
intēdis zc.

Octaua. Lulibet licz p̄ v̄dere ad tē

pus q̄ ad numeratū: dūmō rei p̄ciū sum
mū nō excedat.

Nona. In p̄tractū istū multi z sepe in
cidūt: z ad eo pauci: z raro f̄surgūt

Casus xvij.

Verit̄ decimosēptio.

Utz venditor teneat dicere
defectū rei v̄dite: Ad qd̄ re
spondet sc̄tūz Thom. ij. ij. q.
lxvij. art. iij. Obscure. z ij. quodli. ar. x.
z Pisan⁹ z angelica. Doctrinā autē sancti
Thome sic intelligo. Nulli licz p̄mo in
ferre damnū aut periculū. Quidam igit̄
defect⁹ dāt damnū tm̄: vt pann⁹ malus.
Quidā v̄o damnū z p̄iculū p̄sone vel rez
rū: vt cib⁹ corrupt⁹ seu venenosus: z equ⁹
aristū cadēs retrozuz. In p̄mis siue de
secretis sit secret⁹ siue nō: v̄ditor dicere nō
tenet. sed sufficit si minuat de p̄cio rei q̄ntū
tum app̄hendit ille defect⁹. qz neqz dānū
neqz p̄iculū infert emprozi. Si tamen p̄
cium nō minuit infert damnū. In secun
dis aut nō tenet si sint publici. secus si oc
culti etiā minueret de p̄cio: qz exponeret
emproze p̄iculo. Et d̄r Amb. libro de ofi
silijs. In p̄tractibz vicia eoz que eyeneunt
prodi iubent. alioq̄n q̄ntis in ius empro
zis transferunt: doli tamē actiōe vacuant.

Sed p̄tra. quia Tull⁹ de officijs itroz
ducat q̄ndam dicentē. Quid tā absurdū
q̄ si dñi iussu p̄co p̄diceret: domū pestilē
tē v̄deo. Sol. Licz nō debeat defect⁹ dici
p̄ p̄conē: qz retraherent emprozes a p̄siden
tatiōe bonitatis rei. tamē debet dici acce
denti ad emendū: q̄ p̄t oia p̄siderare. Se
cundo. qz si tenet dicere hoc ideo est: qz di
cendo miueret p̄cium. Sed h̄ est falsum.
qz pari rōne vendens frumentū in loco ca
ristie: z sciēs multos post se delaturos tri
ticum teneret hoc dicere: qd̄ est falsum.
Solu. Non est simile: qz viciuz facit rem
esse minoris p̄cij i p̄senti: nō aut id qd̄ fu
tur⁹ est z nescit. Ideo ille nō tenet dicere.

Luce p̄clusiones.

Prima. Nō nulli teneamur dare auxili
um nisi rōne cure vel necessitatis: tm̄ nulli
licz inferre damnū vl̄ p̄iculū

Secūda. Si defect⁹ rei ē dāno. nō si

piculosus: nō oportet illū eē occultū manū
festare si p̄ciū minuat

Tertia. Si ar eo casu p̄ciū nō minuat:
peccat v̄ditōr z restituere tenet

Quarta. Si aut nec v̄ditōr talē defes-
ctū nouit: nō peccat q̄dē: sed tñ tenet resti-
tuere cū nouerit.

Quinta. Si defect⁹ est piculosus z oc-
cult⁹: sine petō tacere nō p̄t

Sexta. Si p̄o sit publicus nō oportet
ipsum patefacere: sed oportet p̄ciū m̄-
norare.

Casus xvij.

Verit̄ decimo octavo

q Utrū emēs raprū vel fura-
tum teneat restituere: Ad h
respōdet Archie. ij. pre. ti. j.

z Pisan⁹ titu. Restitutio q̄rto. z Ray. z
Guil. z Hosti. Et fm istos distinguitur

Aut em fecit ignoranter aut sciens. Si p̄-
mū: sic est possessio bone fidei: nisi vt dicit

Ray. ignorātia eēt crassa vel supina: eo q̄
lata culpa equipat dolo. extra de p̄st̄. vt

aniaz. li. vj. P̄t igit retinere expēsas q̄s
fecit tpe bone fidei circa rē. z fruct⁹ perce-

ptos. extra de i. inte. resti. restiuit. Esti bo-
na fide durate res perijt: n̄ tenet fm Ray

mū. z Hosti. qz nō erat i. mora. Nec sumi-
lit si alienauit: qz nō desijt possidere dolo

Nec tenet reddere p̄ciū qd inde habuit.
qz p̄ciū rei furtiue nō est furtiui. ff. d. fur.

l. qui vas. §. fina. Qd intelligo nō solū si
illud distraxit: sed etiāsi extar. qz actio rei

manet vero dño p̄ra scdm emprore. Si
tñ stante re illam agnoscat furtiuaz: tenet

illam reddere cū fructib⁹ extarib⁹: nec po-
test a dño petere p̄ciū. L. de furtis. l. in q̄

uilem. sed agit p̄ra v̄ditōrez. Si aut se-
cundū: adhuc distinguit. qz aut h fecit ad

utilitatē suā: aut dñi. Si p̄mū: tenet resti-
tuere rē z oēs fruct⁹ extarēs z p̄sumptos

etiāsi soluz pbabilr credebat. Nec liberat
alienādo aut si res pereat. qz comisit fur-

rū rē alienā iuito dño p̄rectādo. ff. d. fur.
l. j. Et tenet restituere eā in ea bonitate i

q̄ emit. Imo z i ea in q̄ fuit tēge interme-
dio: si qua fuit maior. L. cor. Ray. z Ho-

sti. Et idē intelligit de scdo z tertio em-

ptore tali. Nec p̄t petere p̄ciū. l. in ciuilē.
Si aut ad utilitatē dñi utiliter gerēs neq̄

gocū eius p̄t p̄petere quicqd sibi abest p
illa re sine p̄ciū sine expēsas: z tenetur

reddere q̄qd sibi p ea re adest. fm Ray. z
h si utilit̄ negocū gessit: qz p̄ciū. s. est mo-

dicū: z dñs alias nō erat habitur⁹. Etice
p̄clusiores.

Prima. Qui bona fide ignorans emit
rē furtiuā: tenet solū de re z fructib⁹ exta-

tib⁹: nisi ignorātia eēt crassa

Secunda. Tal' p̄t repetere expēsas fas-
ctas i bona fide. nō aut p̄ciū qd dedit: sed

agit p̄ra venditorē

Tertia. Qui emit ignorātia crassa: tenet
nec in omnib⁹ eo modo q̄ malefidei poss-

essor.

Quarta. Qui emit sciens ad suā utilit̄
tatē. i. anio habēdi p se rem vel p̄ciū tenet

de re z de fructib⁹ extantib⁹ z de p̄cipis
z de oi melioratiōe rei: etiāsi res perijt vl

lit alienata.

Quinta. Qui aut ad utilitatē dñi ge-
rēdo utilit̄ negocū ei⁹: p̄t repetere p̄ciū:

z omnes expēsas: z tenet reddere omnes
fructus.

Sexta. Licz tali in foro p̄sciētie credat
tñ in foro p̄ticioio sec⁹. Un oportet ipm p̄

testari q̄ hac de eā emat. argumentū. L.
de furt. l. ij.

Septima. Probabilr credo q̄ taliter
emēs parat⁹ reddere vero domino si cō-

paruerit: credēs tñ q̄ nō compebit. z p̄se
q̄nter sperās p se rem se habiturū: nō peccat.

qz p̄similit̄ p̄t de ven dñi voluntas
te p̄sumere.

Casus xix.

Veritur xix. Utrum

q liceat emere ab usurarijs ma-
nifestis pignera perdata: Ad

hoc respōdet Archie. q̄ vna
opinio que est Alex. de ales

z Bonauē. z Scotti. iij. disti. xv. est q̄ in
vlura nō transferat dominū fm quā nō

possunt emi vel in solutionez accipi: sicut
nec rapta. Sed alia est dicens q̄ transferat

tur: sed remanet repetitio q̄ est sc̄i Thos-
me z Hof. z Bern. z glo. xij. q. iij. si q̄s.